

КҮРГЕН АЙЫНЫҢ 7-ЧІ КҮНІНДЕ –

ПІСТІН ХАН ХУДАЙЫҢЫС ПАЗА АРАЧЫЛАҒЧЫҢЫС ИИСУС ХРИСТОСТЫҢ ТӨРЕЕНІ

Чайаачы-Худай-Ада тилекейні хайди пүдир салғаннар, анан, хайди Ол пастағы кізіні, Адамны, пу хайхастыҥ сіліг чирде чуртазын тіп, чайап салғаннар чоохты искезер.

Че Адам Худайның чооҕын испи-нібискен. Иди Адам уғаа улуг чазыхты ит салған. Андада чирде сидік чуртас пасталыбысхан. Кізілер Худайның чакыларын удаа сайбачаннар, паза уғаа көп хомай нимелерні ит салчаннар, Оларны Худай паза түзет полбиныбысхан. Худай хыйға үгретчилерні дее, ухаанчыларны даа паза ап-арыҥ кізілерні дее оларны орта чолға турҕыс салзыннар тіп, оларзар ысхан. Че уғаа асхынах кізі оларның чоохтарын искен. Чабал ниме чир үстүнде көптөн көп ле тарап турған. Кізілер постарының күстерінен чабал нимені чиң полбиныбысханнар. Че Худай Позы чайап салған кізілеріне хынған паза оларны түзет саларға сағыныбысхан.

Ол чирзер Позының Оолҕын Иисус Христосты пістен хада чуртирга, пісті Худайға орта киртинерге үгрет саларға паза чазыхтыҥ мөге өлімнің үлгүзінен осхыр салар үчүн, кізінің чуртынзар - чирзер ысхан.

Пүүн Худай Оолҕы Иисус Христос чирде Төрөп парғанынанар чоох парар. Ол уғаа хайхастыҥ худайлыҥ кирек ікі муң чыл мының алнындох пол парған.

Хачан Тилекейнің Арачылаҕчызы Иисус Христостың Төрөп парар тузы чағыннабысханда, Галилеядағы Назарет саарда Иоаким ипчизи Аннан хада чуртаан. Олар хан төлінен полбааннар, Оларның чуртастары Худайға паза кізілерге хынарына чарыдыл парған полған.

Олар улуг чакса читіре чуртап салганнар, че пала көрбөөн полганнар. Оларның сыдамахтары, Худайға паза удур-төдир киртиністері паза хыныстары үчүн, Худай Иоакимге паза Аннаа улуг өріністі сыйлап пирген. Чуртастарының түгенчизинзер оларның хызычак төрөп парған. Худай Ангелінің чакхи пастыра агаа Мария ат пиріл парған. «Мария» ат еврей тилинде «Пиг ипчи, Изеніс» теені.

Хачан Марияа үс час тол парганда, Аны Худайға чарыт салар

үчүн, Иерусалимдегі ап-арыҥ Худай туразынзар апарганнар. Худайның ап-арыҥ туразында Мария он төрт часха читіре чуртаан. Ол Худайға пик киртинчен, уғаа пазымның паза идінчек хызычак ос парған.

Ол туста Марияның частан парған ада-ичези чирдегі чуртастарын тоос салганнар, аннаар Марияны ырахы туғаны, Аннан тайма хоных хон саларға молчасхан кізизи, кири Иосиф көрген.

Сах ол туста Назареттегі Мариязар Худай Позының Архангелін Гавриилни ысхан. Худайның Ангелі Гавриил Назареттегі чуртсар кіріп алып, Марияа теен: «Өрін, Худайның чаксы күзи пирілчеткен хыс! Худай Синнен хада, Син ипчилер аразында иң не ырыстыҥ пол парарзың».

Мария, ол сөстерні ис салып, уғаа тың уйат парған. Пу сөстер хайдаҥ нимені таныхтапчатхан полчаң тіп, сағын турған. Андада Ангел агаа теен: «Хорыхпа, Мария. Синің Оол төрөп парар, Син агаа Иисус тіп атты пир саларзың: Иисус - Илбек кізі пол парар. Ол Худай Оолҕы».

Мария, пир дее нимені чаксы онар полбин, Архангел Гавриилнең сурған: «Хайди андаҥ ниме пол парар, минің ирім чоҕыл ноза?» Ангел агаа нандырған: «Худай прай нимені ит полча». Мария агаа амыр нандыр салған: «Мин Худайның хулыбын. Син искірген ниме миннең прай ползын». Анан Ангел хыйа парыбысхан, Мария Оолҕы төрирін сахтап сыххан...

Ол туста Рим императоры Августын чакхи сых килген: аның холындагы чирлердегі прай кізілерні санга ал саларға, полған на кізі поэның өбекелерінің чирінде пічккө киріл параға кирек.

Иосифтең Мария Давид ханның төлінең полганнар, аннаар олар Назареттең Давид ханның саары Вифлеемзер чидіп аларға чолға сыгыбысханнар.

Хачан олар андар орай иирде читкеннерінде, чорыхчылар түсчен турада хоньп алчаң орын оларға чох полған, аннаар Иосифнең Мария хуйудағы мал кирчең хазаада хоньп аларға чарат салганнар.

Амыр, чылыҥ иир полған. Анда Мария, пир дее ағырсыныс чох, Оолҕын төредіп алған. Ол Аны, сүбүректерге ораап салып, мал азырачаң көлбеде чаттыр салған.

Вифлиемдегі мал хадарчылары Арачылаҕчының Төрөп парғанынанар иң не пурнада пил салганнар. Ол хараазын олар ол хуйунаң ырах нимес чазыда хойларын хадарганнар.

Кинетін оларның алнында чапчарыхта Худайның Ангелі тура салған. Ангелнен олар уғаа тың хорых парғаннар. Ангел оларға теен: «Хорыхпанар! Мин сіерге улуг өріністі ағылдым: пүүн Вифлеемде Арачылаҕчы Төрөп парды! Ол Хан Худай Иисус Христос полча. Сіерге Аны таап аларға оой полар. Ол мал хазаазында, мал азырачаң көлбеде, кістерге орааттыр салған, чатча».

Кинетін, Тигірде көп түбен пасха Ангеллер көрінібискеннер. Олар, Худайны саblandырып, сарнааннар: «Өөркі Худайға - саblandыс, чирде - амыр хоных, кізілерде - чаксы сағыс!»

Хачан Худайның Ангеллері мал хадарчыларынаң тигірзер өөрлеп парыбысханнарында, мал хадарчылары удур-төдир чоохтасханнар: «Вифлеемзер парып, көр көрөбис, хайдаҥ хайхастыҥ ниме анда пол парды полчан, хайдаҥ нимененер піске Ангеллер искірділер?»

Иди, сала-манзыри, олар ол хуйузар читкеннер. Олар анда Марияны, Иосифті паза мал азырачаң көлбеде чатчатхан наа ла төрөп парған Ыначакты таап алганнар. Олар Агаа пазырынганнар паза Мариянаң Иосифке наа ла төрөп парған Ыначактанар Худай Ангелі хайдаҥ нимені искіргенін чоохтап пиргеннер. Анан олар, искен, көрген нимелері үчүн, Худайны, саblandырып, махтап ала постарының хойларынзар айланганнар.

Ыначак Иисус Төрөөн парған соонда, нинче-де тус пазынан, Вифлеемзер іскеркі чирлердең хыйға ухаанчылар чиде салганнар. Олар тигірдегі чылтыстарны үр тус үгренгенер, хачан кинетін наа, улуг пасхачыл чылтыс көрін парғанда, олар пил салганнар: пурунғы кинделер ухаанчылаан хайхастыҥ кирек тол парды тіп, андада олар Аны тілеп пар сыхханнар, чылтыс, тізең, оларға чолны көзит турған.

Олар Марияны паза Ыначакты таап алганнар, Агаа оланай ондайнан нимес, че, Худайға чили, тізектеріне түзіп, пазырынып, пай сыйыхтарын оларға пиргеннер. Мария прай пу пол парған хайхастыҥ киректі Позының чүреенде хайраллаан.

Ол тустаң пеер піс ікі муң чыл азыра Христостың Төрөөнін, сағысха киріп, үлүкүннепчебис паза өрінчебис.

Христостың Төрөөніне чарыдып, кізілер чурттарында сыбыларны тургызып пастааннар, паза удур-төдир сыйыхтарнаң сыйлазып, ол илбек күнни Худай тураларында паза иблерінде чыл сай үлүкүннеп сыхханнар.

ХРИСТОС ТӨРӨПЧӨ – САБЛАНЫДЫРААҢАА!
ХРИСТОС ТИГІРАБЕДЕН – УДУРАААҢАА!

ЕПАРХИЯНЫҢ ЧҮРТҮЗЫНДАҒЫ КИРКЕТЕРНІҢ ПАЗА

АРКАЛАЙНЫҢ ХУДАЙҒА ТОҒЫНДАҒЫ СЫНСАБЛАНЫСТЫҒА ТОҒЫНЫСТАРЫНЫҢ ИЗЕРІЗІ

Кічіг хырлас айының 10-чы күнінде, Ағбан епархиясының Хуттыг-чарыдығлыг Кінінде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафанның устаанынан, L-чы хутхадарчылыг конференция ирткен.

Кічіг хырлас айының 12-чи күнінде, ап-арыгчобагчы Зиновийні, Эгейсктің епискобын паза аның пичезін Зиновия чобагчыны хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Кічіг хырлас айының 12-чи күні, иирде, ап-арыг илчлерні: Стахийні, Амплийні, Урванны, Наркиссті, Апелийні паза Аристовулны паза ап-арыг чобагчы Епимахты хумартхылачан күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Кічіг хырлас айының 13-чи күнінде, ап-арыг илчлерні: Стахийні, Амплийні, Урванны, Наркиссті, Апелийні паза Аристовулны паза ап-арыгчобагчы Епимахты хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Кічіг хырлас айының 10-14-чи күннерінде, Кемеров облазында Сибирьдегі сынсабланыстыг епархиялар чииттерінің «Минің сынсабланыстыг Сибирым» тіп Чыыли ирткен.

Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафанның чаксы сөс пиргенінең, Ағбан епархиясының Чыылыг аралазалағға, епархияның чииттернен тоғынчан пөлиинің устағчызы удуғ абыс Рустик Мшенецкийнің устаанынан, төрт кізі парған.

Кічіг хырлас айының 20-чи күнінде, Москваның паза тиксі Орыс чирінің Иң не ап-арыг Патриархы Кириллнің 76 чазы толчатхан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан үлүкүннig хайыныста аралазып, Орындағы Сынсабланыстыг Тигриблерде Худайға тоғынысты толдыр салған.

Соонан, Христос Арачылағчының Худай туразындағы азыранчан палаталарда, Аның Иң не Ап-ариинның төрееніне чарыдып, үлүкүннig хайыныс толдырыл парған соонда, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан Хакас Республикасының сынсабланыстыгларының адынан Москваның паза тиксі Орыс чирінің Патриархы Кириллге алғыстастыг сөзін чииттір пирген.

Кічіг хырлас айының 23-24-чи күннерінде, Москваның Ап-арыгчызы Иннокентийнің адынан Сынсабланыстыг гимназияда олғаннарның Свято-Иннокентьевская хығырылары ирткеннер.

Кічіг хырлас айының 26-чы күнінде, Константинопольның архиепискобы, ап-арыгчы Иоанн Златоусты

хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Кічіг хырлас айының 21-27-чи күннерінде, Ульяновск саарның Симбирской епархиясында XXXI-чи Чоннар аразындағы үгредігліг хығырылар ирткеннер.

Кічіг хырлас айының 27-чи күні, иирде, ап-арыг Филипп илчін хумартхылачан күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Кічіг хырлас айының 28-чи күнінде, ап-арыг Филипп илчін хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан, соборның хутхадарчыларынаң хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Кічіг хырлас айының 29-чы күнінде, ап-арыг илч паза чаксыхабарчы Матфейні, хумартхылап, үлүкүннечен күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты епархия туразындағы Он ікі илчін адынан Худай туразында толдыр салған.

Кічіг хырлас айының 30-чы күнінде, ап-арыгчы Григорийні, Неокесарийсктің епискобын паза Худайғасын Никонны, Радонежсктің игумені, Худайғасын Сергийнін үгренчизін хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Кічіг хырлас айының 30-чы күнінде, Москваның паза тиксі Орыс чирінің Патриархы Кирилл Хакас Республикасының пазын В.О. Коноваловты 35-чи чазы толчатханынаң чылыг алғыстаан.

Улуғ хырлас айының 3-чи күнінде, Иң Ап-арыг Худайтөреткенні Худай туразынар Киргені үлүкүннig таңдади, Худайғасын Григорий Декаполитті хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Худайға тоғынысты Спасо-

Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Улуғ хырлас айының 3-чи күні, иирде, Иң Ап-арыг Худайтөреткенні Худай туразынар Киргені үлүкүннig таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Улуғ хырлас айының 4-чи күнінде, Иң Ап-арыг Худайтөреткенні Худай туразынар Киргені үлүкүннечен күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан, соборның хутхадарчыларынаң хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Улуғ хырлас айының 9-чы күнінде, Худайғасын Алиппий столпникті хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Улуғ хырлас айының 9-чы күні, иирде, Худай Ічезінің «Знамение» иконазын, хайзынаң Новгородта хайхас пол парған, үлүкүннечен күннің таңдади, паза илбекчобагчы Иаков Персянинні хумартхылачан күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Улуғ хырлас айының 9-чы күнінде, Наа Уренгойда Епархияларның XII-чи Рождественской үгредігліг Хығырылары азылғаннар. Чыл сай иртгірлчеткен форум көп араласчыларны Ямалда чыып алған.

Устапчатхан аркалайның, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафанның хығырынаң, улуғ абыс Геннадий Фаст Хығырыларда араласхан.

Улуғ хырлас айының 10-чы күнінде, Худай Ічезінің «Знамение» иконазын, хайзынаң Новгородта хайхас пол парған, үлүкүннечен күнде паза илбекчобагчы Иаков Персянинні хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан Ағбандағы Знаменской Худай туразы-частомайда пайзаңстоллыг Худайға тоғынысты толдыр салған.

Улуғ хырлас айының 10-чы күні, иирде, Худайғасынчобагчы Наа Стефанны паза ап-арыгчобагчы Серафимні, Петроградтың митрополидин хумартхылачан күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Улуғ хырлас айының 11-чи күнінде, Худайғасынчобагчы Наа Стефанны паза ап-арыгчобагчы Серафимні, Петроградтың митрополидин хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Улуғ хырлас айының 12-чи күні, иирде, ап-арыг Андрей Первозванный илчін хумартхылачан күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Улуғ хырлас айының 13-чи күнінде, ап-арыг Андрей Первозванный илчін хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Улуғ хырлас айының 17-чи күнінде, ап-арыг илбекчобагчы Варвараны паза Худайғасын Иоанн Дамаскинні хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Улуғ хырлас айының 17-чи күні, иирде, Худайғасын Савва Освященныйны хумартхылачан күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Улуғ хырлас айының 18-чи күнінде, Худайғасын Савва Освященныйны хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Улуғ хырлас айының 18-чи күні, иирде, ап-арыгчы Николайны, Ликия Мирінің архиепискобын, хайхасчайачанны хумартхылачан күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралыг соборында толдыр салған.

Улуғ хырлас айының 19-чы күнінде, ап-арыгчы Николайны, Ликия Мирінің архиепискобын, хайхасчайачанны хумартхылачан күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарыг архиепискобы Ионафан пайзаңстоллыг Худайға тоғынысты Ағбандағы Никольской (иргі) соборда толдыр салған.

ХАН ХУДАЙНЫҢ АРАҒЫҒ КІРӨЗІН КӨКСІНДЕ ИПТІГ КИС ЧӨР

Алында, Худайның Оолғын Иисус Христосты пілгелек тустарда, кірөс кизіні, чабаллап, хорығыстың өдір салчан тирігі полған. Аннан иреелестігі паза уйадыстың өдіріс паза чох таа полған. Ол тустарда иң не чабал тонағыларны паза сайбағыларны кірөсте өдір саларға чарғылап салчаннар, аның кизі полчатхан адын чох идіп, прайзы аны чабал көрзін тіп, андағ өлімге пир салчаннар.

Че, хайдағ ниме полча Христосты алын салған кизілерге - Кірөс? Ол пістің арачыланча тириибіс полча, хайзын прай христостығлар улуғлапчалар. Павел илчнен хада амды полған на сынсабланыстың кизі иди тіп полар: «Минің пістің Хан Худайыбыс Иисус Христостың Кірөзінең пасха паза махтанчаң нимем пир дее чоғыл» (Гал. 6, 14).

Ноға андағ алызың пол парған, хайдағ нименің үчүн кірөсті иди аарлап сыхханнар, хайзы алында уғаа тың уйадыстың ниме полған?

Аның үчүн, иди Худайның Оолғына тиксі амырның чазығы үчүн, Кірөсте өлімні алынарға кирек пол парған. Кірөс пастыра Тигіздегі Худай-Ада чазыхтың кизі төлінен чарас салған. Ол тустаң сығара Кірөс өлімні утып алғанының танин, чой айна - сайтанның чиніп алғаны.

Ап-арығ Андрей Первозванный илчи, хайзын Худай Оолғы Иисус Христос поэның соонча парарға иң не пастап хығырып алған, Иисус Христосты кірөстегі өдіріске апарчатханнарында, өрініп, хысхырған: «Өрін, Кірөс, Христостың Иді-сөбгінең ап-арығлал парған, паза уғаа сіліг чахайахтарнаң сіліглел парған! Мині кизілер аразынаң алып ал, паза минің Үгретчеме пир сал, Ол алзын мині, Кем синнен мині арачылап халған!»

Петр илчи өдірігчилерінең, аны тоңхар хазап салзыннар тіп, сурынған, ол поэын Иисус Христос чили хазаттырарға турыстыра нимеспін тіп, санаан.

Көрчезер, хайди Христостың Кірөзін уғаа тың улуғлачаннар? Аның соонаң, хайди піске, сынсабланыстың христостығларға аны уғаа аарлығ ис-пай чили улуғлабасха, пістің арачыланызыбыстың тириин, чой айнаның үлгүзінең паза төбіркиден - түбі чох оймахтаң осхырчатхан тирігні, Худай-Аданаң чарастыр салып, пісті ахтап, арығлап салчатхан тирігні?

Сыннан даа ол тустардаң сығара Худай Оолғы Поэның чобалызы

пастыра, Кірөсті ап-арығлап салған, аның соонда хайхастың күзі аның сығара сапхан!

Кірөсті поэын көксінде ал чөргені уғаа аарлығ кирек полча. Кірөсті өкерек ниме ле тіп кис чөреге чарабинча. Ал чөрчеткен кірөзін паза кірөстенгенің тастынаң на полбасха кирек, че полған на христостың кизінің Христосха киртінізі, пазымның ондайлығ полып, Хан Худайға киртінізі паза ізенізі пик поларға кирек полча.

Кірөзін хайдағ даа сіліг полза, паза, хайдағ даа аарлығ полза, иң не пастағызын ол христостың киртіністің танин полча. Сынсабланыстың кірөстер иргі тустардағы кибірліг полчалар, аннаңар олар аймах-пасха көрімніг полчалар.

Пістің Хан Худайыбыс Иисус Христос Кірөсте чирдегі чуртазын тоос салғаннаң сығара, Аның хачан даа чиндірбес паза кизі сағызы піл полбас Худайлығ күзі Кірөске кір парған, паза анда хас-хачанға даа халған, - аннаңар ол андағ илбек күстіг, иди чазыт ондайнаң, Христостың хачан даа утырбас күзі сыбыра анда полча.

Аннаңар, кірөсті алчатсаң, аның хайдағ металлнаң иділ парғанын на көргілірге чарабас, че ол сынсабланыстың кибірге килістіре полчатханына хайығны айландыраға кирек полча.

Кірөсті сынсабланыстың абыс ап-арығлап саларға кирек. Кірөсті ап-арығлапчатса, абыс ікі өөн алданысты хығырча, хайда Хан Худайнаң ол сурынча, иди Хан Худай кірөске тигірліг күсті ур пирзін, паза ол кірөс хутты ла хайраллабазын, че ідөк ол ит-сөбгі прай көрінчеткен паза кө ринминчеткен ыырчыларнаң, сыбырағыларнаң, хамнарнаң, прай чабал күстернең тоғыр хайраллазын тіп. Аннаңар көксінде ал чөрчеткен кірөстернің көбизінде пазыл парған поларға кирек: «Арачыла паза хайралла!»

Христостың кизе кірөзін сыбыра кис чөреге кирек, паза аны чирдегі чуртазы тоозылганча суурбасха кирек полча. Киртіністіг кизе Кірөс прай чабал нименең осхырчатхан илбек күс полча. Көксінде кис чөрчеткен кірөсті кип үстүнде, көріндіре кис чөреге чарабинча, аны кип алтында ал чөреге кирек, (кірөсті көріндіре абыстарға ла кис чөреге чарадылча).

Тигірибнің Уставы кірөсті иирдегі алданысты хығыр салған соонда, охсанып аларын турғыс салған. Чо-

чыныстың тустарда кірөзінні охсанып алып, пир саринда пазыл парған «Арачыла паза хайралла!» сөстерні хығырыбызарға кирек.

Пістің Арачылағыбыс паза Хан Худайыбыс пістің үчүн, хайдағ уғаа хорығыстың нимені ит салғанын ундубас үчүн, піс кірөстенчебіс алай ба поэыбыста кірөсті хоостабысчабыс.

Христостың Тигірибде Худайға алданчатхан туста поэыбысты кірөстебизер кибір иргі тустардаң сығара киріл парған. Аны ап-арығ илчлер турғыс салғаннар, паза сын киртіністіглерге аны пир салғаннар, паза ол тустардаң сығара ол ап-арығ кибір пісті пик хайраллалча, иди кірөстенмин, пир дее алданыс толдырылбинча, - Тигірибде дее, ибде дее паза тасхар даа, кірөстеніп, чохсы көннеліг пазырыныснаң толдырыл парарға кирек.

Христостың Кірөзі пістің алданызыбысха илбек күсті ле пирбинче, че анын пастыра прай чохсы киректер иділчелер. Ол чазыхтарны паза чабал хынысха тарылчатханын, хайзы чой айнаңаң піссер килчелер, алай ба чазыхтың амырнаң алай ба поэыбыстаң піске кір парчалар, хыйа сүрібісче. Кірөстеніп алған соонда, піс чохсы-чалахай киректерні толдырып пастапчалар.

Ол сөстерні киречілир үчүн, пістің ап-арығ иргі тархыныбыссар хайиыбысты айландыр көреенер, - пістің Хан Худайыбыс Иисус Христостың Кірөзі илбек күстіг полчатханынзар. Аннаңар ол саны чох хайхастарданаң чоохтап пирер үчүн, хай-пирее көзидіглерні алып аларбыс:

Ап-арығ илчи Иоанн Богослов, аның үгренчизі ап-арығ Прохорның чоохтаанынаң, чолда чатчатхан ағырығ кизіні, кірөстебізіп, чазылдыр салған.

Хачан-да, чохсы сағыстың Ир, ап-арығ Филипп илчинің үгренкенінен, Христостың Кірөзін холы хуруп парған уғаа тың ағырығ Аристархтың инменінде холынаң кірөсті хоостабысханда, аның холы сах андох чазыл парған. Аның харахтары көріп пастааннар, хулахтары истіп сыхханнар.

Ап-арығ Епифаний олған тузында, хайзы ол туста кірөске түскелек полған, чабалланыбысхан оселға сүстіріп, нанын уғаа тың пиртіндір салғанда, аның хыринда полған христостың кизі, аны үс хати кірөстебіскенде, Епифаний сах андох хазыхтан парған.

Илбек Василийның пичезі Макарина, пілдізі чох ағырығнаң ағырыбысханда, ағырығ орынына кірөсті салыбызарға ічезінең сурынып алған, хачан аның ічезі ағырығ орынға кірөсті салыбысханда, Макаринаны иреелепчеткен ағырығ чох пол парған.

Христостың хайхастың теелчеткен Кірөзі ағырығларнаң на имнебеен, че ол ідөк өліглерні тіргіс салчан, паза кизінің иді-сөбгін пик идібісчен полған.

Хачан пастағычобағычы ап-арығ Фекла, аны отнаң өртеп, өдір саларға чыып салған көйчеткен одынаңа Кірөсті салыбысханда, аның иді-сөбгін уғаа хазыр көйчеткен от хаап полбаан.

Паза, хачан ап-арығчобағычы Василисса Никодиминскаяны көйчеткен пестің үстүнде турғыс салғаннарында, ол поэын Кірөснең чаабысханда, уғаа ізіг пестің үстүнде, пир дее көйбин, ол ұр тур салған.

Ачын аннарға чииртібізерге оймахсар тастадыбысхан ап-арығ чобағычылар Авдон, Синнис, ап-арығ илбек чобағычы Пантелеимон паза көп пасха даа ап-арығчобағычылар постарында ап-арығ Кірөсті хоостабыссалар, хазыр аннар, чабалланмин, хурағанахтар чили, оларға паарсап, Худай кизілерінің палығлат салған азахтарын чалғааннар.

Хайди піс ап-арығчы Ювеналийның паза Худайға сын ап-арығ Бенедикттиң чуртастарынаң көрчөбіс, Христостың прай нименең күстіг Кірөзінең, оларны өдір саларға тимнеп салған өлімнің оолығ нимелернін оозы чох пол парғаннарын.

Кірөстіг танығны - хазаттыр салған Христосха тіріг киртініснен, чохсы сағыстың паза амыр көннеліг посха салынарға кирек, иди піс Хан Худайнаң хайралласты, Аның кизе айаачы чүреене ізеніп, сурынарға кирекпіс, Аның Худай-Кизі полып, кірөстіг чобағы паза өлімні Позына алынарға сыдааны үчүн. Аннаңарда: «Хан Худай, хайралла!»

Хан Худайның Кірөстелгені үлүкүннің күнде, Ағбандағы Никольской (иргі) соборда, Худайға тоғыныс толдырыл парған соонда, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзикинапарығ архиепискобы Ионафан Ағбан-Иордан суғның ап-арығлазын толдыр саларға кірөстіг чөріснең Ағбан суғзар парар.

ХУДАЙНЫ ТӨРӨТ САЛҒАН ИН АП-АРЫҒ МАРИЯ ХЫСТЫҢ ЧЫЫЛИИ

Христостың Төреені үлүкүннің ікинчи күнінде - Ин Ап-арыҒ Худайтөрөткеннің Чыылии үлүкүннелче. Ол Чыылыға Ин Ап-арыҒ Мария Хыстың туған-чағыннары кірчелер: Ин Ап-арыҒ Мария Хыстың тайма хонығы, ап-арыҒ Иосиф, хайзы Давид ханның төлінең полған (Иисус Христостың өбекезі); Хан Худайның харындазы, ап-арыҒ Иаков илчи, Иосифтің пастағы ипчизінен төреен улуғ оолғы полған.

Ап-арыҒ Иаков, поэның адазы Иосифнең хада, Худай Ічезін паза Худай-Пала Иисус Христосты, Египетсер тисчеткенде, оларны үдезіп, оларнаң хада парған.

80 частыҒ улуғ кізі Иосиф, пастабыстың чахсы сөс пиргенінен, Ин АрыҒ Мария Хыстың чиктег чох паза арыҒ поларын хайраллап халар үчүн, Аны поэнынаң хада чуртирға алып алған. Олар тайма хонхытыҒ полғаннар.

Хачан он ікі частыҒ Иисус пала Иерусалимдегі Худай туразында чіт парғанда, Аның Ічезі, Ин Ап-арыҒ Худайны Төрөт салған Мария Хыс Иисус оолаха теен: «Нога син аданны іди угаа тың ачыргандыр салдың?» (Лк. 2.39-52).

Че кізілернің көбізі, Худайның чазыдын пілбинчеткеннері үчүн, Иосифті Иисус Христостың адазы тіп саначаннар.

Христостың Төреені үлүкүннің пазағы Нидилезінде Тигіриб псаломнарны сарначан ухаанчы Давид ханның сағысха кирче, - ол ап-арыҒ кізіні, хайзы угаа аар чазыхтарны ит салған полған, че ол Худайның алнында, угаа тың ачырганып, алданған, аннаңар аның сөстері - псаломнары пастыра, Тигірибнің сын кізілері Худайның адын пу күннерге читіре хығырынчалар: «Хайралла мині, Худай, илбек хайраллазыннан Синін...» (Пс. 50:1).

Давид хан Иисус Христос АрачылаҒчының өбекезі полған, аннаңар аның төлінең не Хан Худайға төреп парарға кирек полған.

Иаков илчи - Худай-Кізінің харындазы тіп адалча, ол Иосифтің тун оолғы полған. Ол угаа чахсы паза арыҒ сағыстыҒ кізі полған, аннаңар Иисус Христос Тіріл парған соонда, аны Иерусалимдегі Тигірибнің алнында турчаана - пастаҒчызына таап салғаннар.

Иаков илчинің худайлыҒ сөзі Иисус Христосты Голгофада хазап саларға апарған кізілернің көннине кірбин салған, аннаңар олар Иаков илчині Иерусалимдегі Худай туразының хырынаң чирзер тастабысханнар. Худай кізізі ап-арыҒ Иаков илчи поэнының чирдегі чуртазын іди чобаҒлыҒ тоос салған.

Ин ап-арыҒ Худайтөрөткеннің Чыылии үлүкүннің өөн сағызы

Амырның АрачылаҒчызы Иисус Христос, Худайның хайхазы пиріліп, Ап-арыҒ Хуттың пастыра, Төрөп парған. Че амырның АрачылаҒчызының чирдегі чуртазының иң не өөнн анзы полған, Аның ап-арыҒ сөбірезі: Аның Ин Ап-арыҒ Ічезі, Аны өскіріп алған өйи адазы ап-арыҒ Иосиф, Аның иң не чағын туғаннары, хайзылары Иисус Часпаланың паза Иисус Саарбахтың ибیره полчаннар.

Ин ап-арыҒ Худайтөрөткеннің Чыылии үлүкүннің өөн сағызы

Хан Худайның Египетсер тискенінің сылтаа анзы полча, Египет чонын көп худайларға пазырындырчатхан көзеелернен арыҒлап салары.

Исайинің ухаанчылазы анзынаң тол парған: «Хан Худай, ниик пулутта одыр салып, Египетсер килер. Паза Аның омазының алнында Египеттегі көзеелер инзеріл парарлар» (Ис. 19:1).

Мында ап-арыҒ Амвросий ниик пулут тіп, Ин Ап-арыҒ Худай Ічезіненер чоохтапча, Хайзы Поэнының холларынаң хучахтап алып, Поэнының Хан Худайын Египетсер ағылған, андада Египетте көп худайлар полчатхан көзеелер прайзы инзеріл парғаннар. Ол ниик пулут - Ин Ап-арыҒ Хыс, Ол пір дее чазыхты Поэнына тартын салып, аар пол парбаан.

Аннаңар христостыҒ кізее, өөркідегі тоозылбас чуртассар сығып алар үчүн, поэнының туған-чағыннарын хыйыхтирға алай ба хомзындырарға пір дее чарабинча.

Кем Худайға хынчам тіп, чоохтан чөрче, че, харындазын чабал көрче, анзы Худайның паза кізінің алнында чабал чойланғаны. Иди, көрінчеткен харындазына хынмин, хайди көрминчеткен Худайға хынып аларзың за?

Піс, прайзыбыс чазыхтарға кірбин, оларнаң хыйа турып, сыбыра Худай-

Худай-Чайаачы Поэнының Оолғын, Худай-Кізі ит салып, чирзер ағыл салғаннаңар, Тигіриб. АрачылаҒчынаң хада, Аның туған-чағыннарын сағысха кирип, үлүкүннепче. Иди Тигіриб, Худайны паза кізіні, тигірни паза чирни піркітір салып, чыл сай үлүкүннепче.

Ирод хан Иисус Часпаланың Төрөп парғанын піл салып, Ол аның орынына одырыбызар тіп, Аны өдір саларға тілеп сыххан. Иисус Христосты тілеп, угаа чабал Ирод хан Вифлеемде паза аның ибиркі чирлерінде ікі часха читкен нинче-де муң оолаҒастарны өдіртіп салған, аннаңар ол ап-арыҒ Сөбірее Египетсер тизерге кирек пол парған, оларға андартын айланарға искіріг пирілбеенде, олар анда чуртирға халарлар.

Паза андаҒ иргі чоох пар, хачан ХудайҒасын Иосиф Ин Ап-арыҒ Мариянаң паза Худай-Паланан хада Египетсер парчатханда, хуруг чазыда оларға тонаҒчылар учурап парғаннар. Ол тонаҒчылар оларның осельчағын пылазып аларға сынанғаннар. Че оларның аразынаң пір тонаҒчы оланай нимес Часпалазар матап көрібізіп, теен:

- Сынап Худай Поэнына кізі омазын алып аларға хынған полза, андада Ол пу Часпаланан сіліг улыбызарға хынмасчы.

Иди тібізіп, ол поэнының нанчыларына пу чолчыларның пір дее ниезін пылазып, хыйыхтабасха чахып салған. Андада Ин Ап-арыҒ Худай Ічезі ол тонаҒчаа теен:

- Піл, пу Часпала, Аны хыйыхтатпааның үчүн, хачан-полза, сини көлбек сыйыхтап салар.

Пу сах ол тонаҒчы полған, хайзын соонаң Иисус Христостың оң саринда хазап салғаннар. Ол тонаҒчы поэны угаа тың пыролап, ачырганған, аннаңар Хан Худай агаа теен: «Пүүнох, Миннең хада, Худайның садында - райда поларзың» (Лк. 23:43).

Иди Худай Ічезінің ухаанчылазы тол парған.

Хачан кізі ханын угаа көп төгерге хынчан чабал хылыхтыҒ Ирод хан поэны чабал өдірт салғанда, Худайның олох Ангелі хатабох Иосифтің түзіне кирип, оларға Египеттен сығып, ап-арыҒ Сөбірезінең хада, поэнының чирі-суунзар айланарға кирек, теен.

Иосиф, тура хонып, Часпалачак Хан Худай Иисус Христосты паза Аның Ин Ап-арыҒ Ічезін поэнынаң хада алып, Иудеязар чолын тутхан, хайзы ол тустарда Израильнің иң не чахсы паза улуғ пай чирі полған. Че Иудеянаң Ирод ханның улуғ оолғы Архелайның устапчатханын піл салып, Архелай Ирод адазыоох осхас угаа чабал кізі полған, Иосиф андар парарға чаратпаан.

Ирод поэнының соонда, үс оолғын халғыс салған: пастаҒы оолғын Архелайны, ортын оолғын Ирод Антипаны, үзінчи оолғын, иң не кічин Филиппті.

Чабал адалары өл парған соонда, олар, прайзы Римнің пазынзар парғаннар. Оларның хайзы даа адазының хан полчатхан орынын алып аларға хынған. Андада Римнің пазы ханның орынын пірдеезине пирбин салып, Ирод ханның устаан чирин төрт чардыхха чарыбызып, ол төрт кизек чирлерни - тетрархиялар тіп адап салған.

Иродтың улуғ оолғына Архелайға - Иудеяны, Ирод Антипаа - Галилеяны, кічиг оолғына Филиппке - Трахонитская хазнаны ол пир салған...

Худай кізізі Иосиф хатабох Худай Ангелінен Галилеядағы Назарет саарзар чуртирға парарға кирек полар тіп чоохтаанын ис салған, хайда Ирод ханның ортын оолғы Ирод Антипаа устаан, ол адазы осхас чабал полбаан, ол поэнының чонынаң иптгит устачаң хан полған.

Андада ХудайҒасын Иосиф, ап-арыҒ Сөбірезінең хада, Назареттегі чуртынзар айланған, хайда олар алында чуртаан полғаннар.

Иди иргі тустардағы ухаанчыларның ухаанчылазы тол парған; Худай Оолғын Иисус Христосты Назорей тіп адап саларлар.

Ол Назорейге - тоозылбас тустарға сабланыс!

Димитрий,
Ростовтағы митрополит.